N°. 212. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Donderdag 6 September.



Frankrijk.

PARIJS, den 3den September.

[illegible] is te Nancy tegen den 29sten september bijeengeroepen, om eenen nieuwen afgevaardigde te verkiezen, ter vervanging van den heer *Lacoste*, die tot kolonel der artillerie is benoemd geworden.

— De ministeriele bladen wijden uit over de geestdrift waarmede de Koning op zijne jongste reis naar Eu overal door de bevolking ontvangen werd. Die geestdrift was nog nimmer zoo hartelijk en algemeen geweest.

— Door eene telegraphische depeche uit Perpignan van den 31sten ll., heeft men vernomen, dat de generaal *Brossard* zich in revisie voorzien heeft van het tegen hem geslagen vonnis, en dat zijne zaak op nieuw den 30sten september zal behandeld worden. Een der getuigen, de generaal *Bugeaud*, die het meest tot des generaals last heeft in te brengen, wordt, op een order van den oorlogsminister, hier gewacht; waarschijnlijk om den minister nader persoonlijk over deze zaak in te lichten.

— De *Courrier Français* verzekert in een artikel over de hollandsch-belgische aangelegenheden, dat lord *Palmerston* Pruissen en Oostenrijk had doen erkennen, dat er in het artikel de schuld betreffende, eene wijziging ten voordeele van Belgie moest plaats hebben.

— Gisteren heeft er, naar men vermeldt, eene bijeenkomst plaats gehad op het ministerie van finantien van een aantal zaakkundigen, ten einde den minister omtrent sekere artikelen van het douanen-tarief in te lichten, over welke de handelaars, inzonderheid van la Rochelle, Nantes en Bordeaux, zich beklagen. Sommige lieden vinden hierin weder een nieuw bewijs van de weinige zaakkennis van onzen minister van koophandel, welke, even als zijn ambtgenoot van finantien, bij elk onderwerp van eenig aanbelang, de hulp van anderen inroept. Zoo het op zich zelf goed moet gekeurd worden dat de ministers zich van alle zijden in belangrijke kwestien doen voorlichten, meent men, dat zulks niet te ver moet worden gedreven, en dat hij die aan het hoofd van een departement staat, bekend behoort te zijn met hetgeen tot dat departement behoort en uit zijne eigene oogen moet kunnen zien.

— Uit Bordeaux schrijft men, dat de kamer van koophandel aldaar buitengewoon was bijeengekomen, om over de kwestie van de suiker te beraadslagen. Men wilde, dat de onderscheidene commissien voor dit handelsartikel, in de steden Bordeaux, Havre en Nantes, gedelegeerden naar Parijs wilden zenden, om eenparig in het belang van de koloniale suiker te reclameren tegen de thans aangenomene reglementaire bepalingen op dat artikel.

— Men zegt dat de russische gezant alhier, graaf *Pahlen* zich, met zijn secretaris, binnen kort naar Zwitserland zal begeven. Sommigen vermoeden dat deze reis niet vreemd zou zijn aan de thans tusschen dat land en Frankrijk hangende geschillen.

— Aanstaanden saturdag zal de spoorweg van Parijs naar Versailles, aan den regter oever der Seine, naar men verzekert, tot aan St. Cloud voor het publiek opengesteld worden.

— Zekere hoefsmid te Parijs, *Ceremonie* geheeten, heeft een brevet van uitvinding bekomen voor een nieuw middel om de paarden zonder nagels te beslaan.

— Het linieschip *le Suffren* hetwelk op den 25sten Februarij ll. bij een storm op de kust van Cadix strandde, is, na buitengewone inspanningen, weder vlot geraakt en den 29sten ll. eindelijk behouden te Brest binnengekomen.

— De gewone briefwisseling uit Madrid gaat tot den 27sten en behelst het volgende:

» Eindelijk is met het huis *Rothschild* de overeenkomst getroffen, waarover sedert zoo lang onderhandeld werd. Die overeenkomst is gisteren geteekend geworden; de tekst der bepalingen weet men nog niet, maar men gelooft dat de gezegde kapitalist zich verbindt om gedurende vijf maanden aan het gouvernement, maandelijks acht of tien millioen te verstrekken.

» De oorlogsminister *Latre* is in den afgeloopen nacht met uitgestrekte volmagt, van hier naar het hoofdkwartier van den generaal *Oraa* vertrokken. Men verzekert, dat het oogmerk van deze zending is, om van den generaal *Oraa* de ware reden te vernemen van de opheffing van het beleg van Morella, en om met hem de middelen te beramen voor nieuwe operatien tegen de gezegde plaats. De sluiting van het finantieel traktaat met het huis *Rothschild* zal het gouvernement in staat stellen, om den ijver en de dapperheid van den opperbevelhebber van het leger van het centrum beter te ondersteunen. Het interim van het oorlogsministerie wordt door den generaal *Aldama*, die tevens senateur en kommandant van de artillerie der gardes is, waargenomen."

— In het paleis van de tuilerien [illegible] gepleegd. Een daarvan verdacht gehouden persoon, die men voorloopig in eene kamer had opgesloten, had zich, middelerwijl men andere nasporingen deed, van het leven beroofd.

— De handel in de fransche fondsen is steeds flaauw, terwijl de koers sedert de laatste dagen achteruit gaat. De speculanten houden zich thans weer druk bezig met de aandeelen op de ijzeren spoorwegen. De notering was heden (3 September): 5 pCt. 111,30; 3pCt. 80,65; Nap r. 99,55, Sp. Ardoin 20¾; Rom. L. 101⅞.

Duitschland.

FRANKFORT, den 2den September.

Bijzondere berigten uit Berlijn, behelzen het volgende: » Hier bevindt zich tegenwoordig een hoog adellijk persoon, die door den aartsbisschop van Keulen belast moet wezen met eene zending, om deszelfs vrijlating uit Minden te bewerken. Naar men zegt, zou deze prelaat tot geheel andere gezindheden gekomen en nu bereid wezen, om zich volkomen naar den wil der regering te voegen. Onze grootmoedige Koning zou gewis terstond in de vrijlating van den aartbisschop bewilligen, indien de Westfaalsche adel niet zoo veel tegenstand en afkeer tegen onze regering aan den dag legde.

» Eenige dagen geleden zijn hier drie perzianen aangekomen, die zich naar Londen willen begeven, om aldaar bijbels in de chaldeeuwsche taal aan te koopen. Deze vreemdelingen spreken alleen perzisch, en kunnen zich hier door niemand doen begrijpen, daar niemand onzer geleerden die taal verstaat."

— In een berigt uit Posen van den 25sten augustus leest men:

» Omtrent den uitslag der onlangs hier plaats gehad hebbende inhechtenis nemingen en huiszoekingen is men nog altijd in het onzekere. Naar het schijnt zijn alhier vier jonge lieden in de gevangenis gebragt; een vijfde zou terstond naar Berlijn vervoerd zijn. Verscheidene huizen zijn doorzocht en papieren, brieven en boeken in dezelven in beslag genomen. Men beweert, dat de regering uit Parijs onderrigt is geworden van nieuwe hoogverraderlijke ontwerpen, die alhier zouden gesmeed worden, en dat men bij de inhechtenis genomenen de daarmede in verband staande parijsche briefwisseling gevonden heeft. Het aantal der in deze zaak betrokkenen moet vrij aanzienlijk zijn. Bij een der jonge lieden heeft men een geschrift gevonden, onder den titel: *Aanleiding tot het verwekken en verspreiden van omwentelingen*, dat te Parijs in de poolsche taal gedrukt is."

Nopens de kerkelijke aangelegenheden leest men in dit berigt, dat de pogingen der pruissische regering om het geschil omtrent de gemengde huwelijken bij te leggen, nog steeds bij den heer *von Dunin* en de overige roomsche geestelijken in Posen schipbreuk leden; thans waren deze laatsten ook tegen het bekende ministeriele besluit in deze zaak opgekomen. Het bleek overigens, dat alle gemengde huwelijken voor het tegenwoordige door evangelische leeraars werden ingezegend.

— Uit het legerkamp bij Maagdenburg wordt van den 27sten Augustus geschreven: » Het kamp is door 18 bataillons bezet; elk bataillon bewoont eene straat van twee tenten-rijen, elke rij van vier en twintig tenten. Tusschen de twee landweer-regimenten van elke divisie, ligt het daarbij behoorende linie-regiment. Op den linker vleugel van het kamp staat de tent van den bevelvoerenden generaal, Z. K. H. den prins *Karel*. De exercitie-plaats bevindt zich tusschen de straatwegen die naar Schönebeck en naar Halle voeren, op het gebied van het dorp Fermersleben. Deze plaats is zeer doelmatig gekozen, dewijl het vlakke terrein geene hindernissen aan de bewegingen der troepen in den weg stelt, terwijl deselve niet verder dan duizend schreden van het kamp verwijderd ligt. Niet verre van daar heeft ook de linie-kavallerie derzelver kantonnementen betrokken. Den 30. Augustus wordt er nog eene artillerie-brigade en eene jager-afdeeling verwacht. Tot den 4den September zullen er exercitien met bataillons, regimenten en brigaden plaats hebben, vervolgens, tot de komst des konings toe, die den 12den September verwacht wordt, *en corps*. De troepen zien er voortreffelijk uit; het aantal zieken is uiterst gering. Prins *Karel* woont de oefeningen der troepen getrouw bij. Zijne gemalin benevens de prinses *Louise* zijn heden avond in Maagdenburg aangekomen, en aldaar door de onderscheidene muzijkkorpsen der infanterie en kavalerie-regimenten, op de fraaiste muzijkstukken onthaald."

— De groot-hertogin van Oldenburg is den 30sten Augustus te Karlsruhe aangekomen, om een bezoek bij de groothertogelijke Badensche familie af te leggen.

— Door het voorsittend Zwitsersch kanton is den heer *von Planta*, in plaats van den vroeger benoemden heer *Sprecher*, van Bernegg, het buitengewoon gezantschap naar Milaan, ter gelegenheid van de krooning van den Oostenrijkschen monarch, opgedragen.

— Op Hoogstdeszelfs reis van Sterzing naar Botzen heeft Z. M. Keizer *Ferdinand* de inwijding bijgewoond van de nieuwe vestingwerken van het Tyrolsche stadje Aicha, welke door den vorst-bisschop van Brixen met veel plegtigheid werd bewerkstelligd, bij welke gelegenheid deze vesting den naam van den overleden Keizer *Frans* bekwam. Deze gebeurtenis was een onvergetelijk feest voor de bewoners van Aicha en van den ganschen omtrek.

— Z. K. H. de hertog *Maximiliaan* van Beijeren is den 22sten van Rome naar Florence vertrokken.

— In eene reeks te Berlijn ontvangen nommers van het turksche regeringsblad, *Takwini Wakajii*, hetwelk met den 1sten Augustus reeds zijn achtsten jaargang is ingetreden, leest men onder anderen de volgende artikelen, waarbij de reeds langs andere wegen bekende uitzeiling der vloot en de benoeming van eenen nieuwen pacha in Tripoli, aan het turksche volk worden bekend gemaakt:

» Met het doel om de maritime kennis en oefeningen der zeetroepen te vermeerderen en te verbeteren, en tevens aan de kustlanden, alsmede aan de eilanden der Middellandsche Zee, van Lemnos af tot Rhodus, het behoud der wettelijke orde en de rust en welvaart der onderdanen te verzekeren, heeft Z. H. ook in dezen jare den Kapudan-pacha met twintig groote en kleine schepen van de vloot des Grooten Heers naar de genoemde streken doen vertrekken. Hij is den 6den der vorige maand onder zeil gegaan.

» — *Hassan*-pacha, Ferik der linietroepen, werd, nadat hij een tijd lang op de vloot des Grooten Heers en in het arsenaal werkzaam was geweest, met de waardigheid van stadhouder van Tripoli in Afrika bekleed; dewijl Z. H. hoopte, dat deze beambte zijne omtrent de scheepvaart en militaire zaken verworven kennis, zoude aanwenden tot eene goede organisatie en besturing van het pachalik Tripoli, en tot de handhaving van de rust van deszelfs bewoners. Maar deze hoop was ijdel. *Hassan* liet van de eerste tijden van zijn bewind af aan verregaande onbekwaamheid en achteloosheid blijken. Hij zorgde niet eens genoegzaam voor het levensonderhoud en de overige behoeften der troepen, die in grooten nood geraakten, en ook waren de bewoners van het pachaliek zelven met hem ontevreden. Daar hierdoor nu de afzetting van *Hassan* noodwendig was geworden, zoo heeft Z. H. den regtschapen, bekwamen en oordeelkundigen gewezen stadhouder van Schehrsor, *Ali-Oschkar*-pacha, tot wali van Tripoli benoemd. *Hassan* heeft schriftelijk bevel ontvangen om naar Konstantinopel terug te keeren en *Oschkar* zal dezer dagen naar zijne bestemming vertrekken."

De turksche courant berigt voorts, dat, ten gevolge eener plaats gehad hebbende kruid-ontploffing in het nieuwe laboratorium te Konstantinopel, een muzelman en vijf raja's het leven verloren hebben. De Sultan had de kinderen van den omgekomen mahomedaan (die een martelaar (*Schehid*) genaamd wordt, omdat hij voor de belangen van Z. H. lijf en ziel ten offer had gebragt) eene jaarlijksche gratificatie geschonken.

Nederlanden.

Breda, den 5den September.

Z. K. H. de Prins *van Oranje* wordt heden uit het hoofdkwartier te 's Gravenhage verwacht.

— Op het koninklijk instituut voor de marine te Medemblik zijn de volgende adspiranten tot adelborsten toegelaten; als: *G. A. de Lange*, *A. B. Houck*, *M. A. Kluit*, *H. Quarles van Ufford*, *P. Koning*, *F. J. Abresch*, *P. M. van der Haak*, *J. C. H. van der Velden*, *A. H. Hugenholtz*, *H. B. Kip*, *G. U. O. Huygens*, *P. Buddingh* en *J. P. du Rieu*.

— Aan den tijdelijken chirurgijn-majoor der 3de klasse bij de nederlandsche marine, *C. Noom*, is een eervol ontslag uit Zr. Ms. zeedienst verleend.

— De provinciale staten van Holland zullen den 18den dezer maand te 's Gravenhage op nieuw vergaderen, ten einde in de vacature te voorzien, welke door het bedanken van den heer *Huidecoper*, voor het hem aangeboden lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, is ontstaan.

— Naar men uit 's Gravenhage meldt, zal het 2de bataillon der 10de afdeeling, aldaar thans in garnizoen liggende, na den terugkeer uit het kamp van de afdeeling grenadiers, in het laatst dezer maand, naar Haarlem vertrekken, om aldaar tijdelijk de garnizoensdienst waar te nemen.

— Men verneemt, dat in den loop dezer maand door den kapitein ter zee en onder-directeur der marine te Willemsoord zal worden aanbesteed het bouwen van een hospitaal aldaar, voor scheepelingen, mariniers en militairen der landmagt, met de daarbij behoorende leverantien, enz.

— Uit Delft wordt gemeld, dat zekere *van der Woude*, aldaar, aan eene zinkingkoorts lijdende, in eene vlaag van ijlhoofdigheid, zijn eigen kind, tusschen 3 en 4 jaren oud zijnde, heeft om het leven gebragt.

— Het vermoeden dat er den 29sten Augustus een brand op het eiland Zuid-Beveland plaats had, vindt zich thans bevestigd. Dezelve heeft de gemeente 's Heer Arendskerke in den Zuid-Craaijertpolder getroffen, alwaar, vermoedelijk ter oorzake van het onweder, de schuur van den landman *W. J. de Jonge* geheel is in de asch gelegd, zijnde het daarbijstaande woonhuis gelukkig gespaard gebleven.

— Omtrent den brand welke den 27sten Augustus te Tholen heeft plaats gehad, verneemt men thans, dat dezelve op den middag is aangekomen in eene schuur, toebehoorende aan den heer *J. de Wit*, staande in de Minnepieterstraat, welke, niettegenstaande de dadelijk aangebragte krachtdadige hulp van ingezetenen en der brandspuiten, in weinige minuten zoo zeer toenam, dat aan het redden der schuur en van de belendende en aan de overzijde van de straat staande schuren, niet te denken was, daar het hooi, stroo, ongedorscht granen en brandstoffen, in dezelve aanwezig, den brand allerhevigst deden woeden. Met groote moeite en inspanning is het mogen gelukken, dat de brand zich niet aan de woonhuizen in de naburige straten heeft medegedeeld. Eerst ten 6 ure in den avond was men denzelven geheel meester. Door eene opmerkelijke bewaring, mogen zich de ingezetenen verblijden, dat een groot gedeelte der stad, hetwelk in een dreigend gevaar verkeerde, is behouden gebleven, en de vernieling zich bij zes schuren heeft bepaald.

— De ijzeren stoomboot *Drusus*, toebehoorende aan de Rijn- en IJssel-stoomboot-maatschappij, is op derzelver proefvaart naar Keulen, den 31sten Augustus des avonds ten negen ure, te Dusseldorf aangekomen, alwaar de overheden der stad, die de belangrijkheid dezer onderneming voor de toekomst beseften, den raad van bestuur, welke den *Drusus* op zijne reis begeleidt, op het hartelijkst hebben verwelkomd. Den volgenden dag heeft de *Drusus* onderscheidene fraaije evolutien voor de stad uitgevoerd, en vervolgens zijne reize naar Keulen voortgezet. — Het dagblad van Dusseldorf behelst te dezer zake een artikel, waaruit men de volgende voor ons zeer vleijende bijzonderheden verneemt:

» De togt van dit schip was te Wezel op de aangenaamste wijze vertraagd, daar Z. K. H. Prins *Wilhelm* (van Pruissen), die zich thans aldaar bevindt, zich op de boot had begeven, en het aanzoek, om daarmede een kleinen uitstap te doen, had aangenomen. De hooge gast, die alle nuttige ondernemingen van nijverheid gaarne voorstaat en beschermt, gaf zijne levendige belangstelling in de tegenwoordige te kennen, waardoor streken van het Nederlandsche gebied, die nog niet met de Rijngewesten in naauwe verband waren gekomen, daarmede inniger dan te voren vereenigd worden. Hij verliet de boot niet, zonder den hartelijken wensch te hebben geuit, dat deze nieuwe onderneming volkomen gelukken moge. Zijne aanmoedigende woorden, uitgesproken tegen zulke uitstekende mannen, als aan het hoofd dezer Maatschappij staan, wettigen de aangename verwachting, dat zij alle krachten zullen inspannen, om aan hunne pogingen de meest mogelijke uitbreiding te geven.

» Het maaksel van dit stoomschip, aan hetwelk men den aan de oude geschiedenis ontleenden, [illegible] naam van *Drusus* gegeven heeft, is bewonderenswaardig, vooral als men daarbij in het oog houdt, dat het bestemd is, om eene rivier als den IJssel te bevaren, die op vele plaatsen naauwelijks [illegible] voet breed is. De bouwmeester, die te Fyenoord, bij Rotterdam, is gevestigd, heeft door de berekeningen zijner kunst op nieuw [illegible] op de natuur behaald. De thans volvoerde proefreis van [illegible] des IJsels, bij het aan de Zuiderzee gelegene Kampen, [illegible] is volkomen en zonder eenige ernstige hindernis gelukt. De weg naar eene voor onze nieuwe haven, Kampen, is dus thans gebaand, en tevens is daardoor een nieuwe handelsweg en middel van gemeenschap met ons Noordduitsche broeders geopend."

— Te Bybrook, op Jamaica, stierf den 23sten Junij jl. zekere *Letitia Con*, de oudste der bewoners van dat kerspel. Volgens haar zeggen, was zij reeds tijdens Port Royal door eene aardbeving verwoest werd, een aankomend meisje, en heeft zij nooit eenigen drank dan water gebruikt; zij moet meer dan 160 jaren hebben bereikt. Achttien maanden geleden stierf op de plantaadje Holland eene oude negerin, in den ouderdom van 140 jaren.

De belgische bladen vermelden, dat vorst *Leopold* met zijne gemalin zich gisteren te Ostende naar Londen zoude inschepen. De beide jonge prinsen blijven te Ostende.

— De kiezers van Brussel hebben eergisteren den [illegible] *de Merode*, die, uit hoofde zijner benoeming tot kommandeur der *Leopolds*-orde, aan eene herkiesing was onderworpen, op nieuw tot senateur benoemd.

— Te Brussel zijn aangekomen de prins *Pierre Napoleon Bonaparte* en de erfprins van Schaumburg-Lippe.

— Te Brussel zijn gisteren weder proeven genomen met het stoomrijtuig naar de uitvinding van den heer *Dietz*, thans een tweetal diligences achter zich hebbende. De trein werd door den stoom op onderscheidene plaatsen van de stad, zoo op de markt als op het Muntplein, in alle rigtingen, tot ieders verbasing, naar willekeur voortbewogen.

— De laatste cavalcade tot het feest te Mechelen [illegible] eene groote menigte nieuwsgierigen derwaarts gelokt. De bureaux van den spoorweg van Mechelen en Brussel alleen hadden dien dag 25,000 kaartjes afgeleverd.

Volgens de Londensche berigten tot den 1sten dezer des avonds, hebben de prussische, russische en fransche gezanten des morgens wederom eene bijeenkomst aan het ministerie van buitenlandsche zaken te Londen gehad, na afloop waarvan door lord *Palmerston* depeches aan de britsche gezanten te 's Gravenhage en te Brussel zijn afgezonden.

— Door de Zuid-Amerikaansche en Mexicaansche maatschappij te Londen is andermaal, ter zake van de blokkade der zeehavens van Mexico door de Franschen, eene memorie aan lord *Palmerston* overhandigd, waarin het engelsch gouvernement weder dringend wordt aangezocht, om, uit hoofde van het nadeel voor den britschen handel, die belemmering uit den weg te ruimen, door het daarstellen van een vergelijk tusschen Frankrijk en Mexico.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Engeland. — De achtste jaarlijksche bijeenkomst van het britsch genootschap tot bevordering der wetenschappen, werd op maandag den 20sten ll. te *Newcastle* in eene algemeene vergadering, waarin meer dan 2200 personen tegenwoordig waren, geopend. Reeds des zaturdags te voren was er eene bijeenkomst gehouden van het algemeen comité, bij afwezendheid van den graaf van Burlington, onder het voorzitterschap van den hoogleeraar Whewell. Door den secretaris, den heer Yates, werd verslag gedaan van den arbeid van het comité gedurende het verloopen jaar. Het bleek onder anderen daaruit, dat niet had kunnen voldaan worden aan de aanbeveling van het genootschap, om een verslag te bekomen over de uitwerkselen van de voltaische en thermale electriciteit in de cristallisatie, enz., en zulks uit hoofde van de moeijelijkheid, om iemand te vinden volkomen in staat voor een dergelijk onderzoek en tot het doen der noodige proeven. De kwestie van het nationaal kopijregt was door het comité aan het gouvernement opgedragen geworden en thans kon hetzelve het genootschap gelukwenschen met de aanneming eener wet die geheel in overeenstemming was met deszelfs aanbeveling. Het comité betreurde, verder, het verlies van twee buitenlandsche leden, den hoogleeraar Moll, van *Utrecht*, en Dr. Bowditch van *Boston*; het gaf berigt van de verkiezing van twee nieuwe buitenlandsche leden, de hoogleeraren Dumas en Liebig. De te *Madras*, door het bestuur der Oost-Indische kompagnie gedane astronomische waarnemingen hadden ten dienste van het genootschap gestrekt, en de rapporten van de waarnemingen op kosten van het genootschap gedaan, werden bewaard in de verzameling van de koninklijke Maatschappij. Het comité had het voorstel in overweging genomen, om het parlement te verzoeken, dat de gebouwen aan letterkundige en wetenschappelijke maatschappijen behoorende, vrij van belastingen mogten zijn, doch besloten geen verzoek daartoe te doen. Eindelijk had het comité bijzondere aandacht gevestigd op de wetten betreffende de zamenstelling van het algemeen comité, en op de onderscheidene op dezelve voorgestelde wijzigingen. De hoogleeraar Philips stelde alsnu, namens het comité, voor, dat er voortaan vijf klassen van personen verkiesbaar voor het gezegd comité zouden zijn. De eerste zou bevatten den president, de vice-presidenten en verdere bestuurders, zoo vroegere als tegenwoordige, alsmede de schrijvers van rapporten onder toezigt van het genootschap opgemaakt en uitgegeven; de tweede klasse zou bestaan uit leden van wie eenig opstel in de verhandelingen eener wetenschappelijke maatschappij is opgenomen over eenig onderwerp dat ook in de sectien van het genootschap wordt behandeld; de derde, uit bestuurders of afgevaardigden, niet meer dan drie in getal, van wetenschappelijke genootschappen, die verhandelingen uitgeven; de vierde, van wetenschappelijke maatschappijen in plaatsen waar het genootschap hare jaarlijksche bijeenkomsten houdt of gehouden heeft; de vijfde uit vreemdelingen of andere personen, wier tegenwoordigheid tot nut of opluistering van het comité kan strekken. Omtrent de tweede, derde en vierde klassen behoudt het comité zich echter voor om in alle twijfelachtige en moeijelijke gevallen te beslissen. Op deze bijeenkomst volgde, op zondag den 19den, eene toepasselijke leerrede van den bisschop van *Durham*, welke door vele leden van het genootschap werd bijgewoond. Maandag den 20sten, kwamen ten tien ure, de comité's der onderscheidene wetenschappelijke afdeelingen bijeen, om de werkzaamheden gereed te maken en te regelen, en ten elf ure werden de afdeelingen geopend. Deze afdeelingen nu, met derzelver presidenten en vice-presidenten, zijn als volgt zamengesteld: A. *Mathematische en physische wetenschap*: president sir J. W. F. Herschel; vice-presidenten Fr. Baily, sir D. Brewster. Onder de leden van het comité dezer klasse merken wij op professor Van [illegible], van *Rotterdam*. B. *Scheikunde en mineralogie*: president W. Whewell; vice-presidenten: Dr. T. Thomson, Dr. Daubeny, Professor Graham. C. *Geologie en geographie*: presidenten C. Lyell en lord Prudhoe; vice-presidenten: W. Buckland, J. Buddle, R. Griffith; kapitein G. Back. D. *Zoologie en botanie*: president sir W. Jardine, vice-presidenten: R. K. Greville, L. Jenyns, F. H. Hope. E. *Geneeskundige wetenschap*: president T. E. Headlam; vice-presidenten: professor Wm. Clark, J. Yelloly, J. Fife. F. *Statistiek*: president kolonel Sykes; vice-presidenten: sir Ch. Lemon, G. R. Porter, Ch. W. Rigge. G. *Mechanische wetenschap*: president Ch. Babbage; vice-presidenten: B. Donkin, J. [illegible], G. Stephenson, Professor Willis. Onder de vreemdelingen van aanzienlijken naam tot deze afdeelings-comité's behoorende, telt men Professor Ehrenberg van *Berlijn*, den graaf Breunner, directeur van de keizerlijke mijnen in *Hongarije*, den hoogleeraar de la Beche. Bij de eerste, tweede, derde en zevende afdeeling werden ook vrouwen toegelaten. In de bovenvermelde algemeene zitting nu, op maandag avond, hield de hoogleeraar Whewell, in de plaats van den afwezenden president, den graaf van Burlington, eene redevoering, welke tevens strekken moest, om het voorzitterschap aan den nieuwen president, den hertog van Northumberland, over de dragen. In den loop zijner rede wijdde hij uit over den vooruitgang der wetenschappen, sedert de oprigting van het genootschap, welks werking hij met deze woorden kortelijk afschetste: » De ontdekkingen in de wetenschappen en de uitvindingen in de kunsten, zijn toegenomen en door mannen bediscussieerd als schaars elkander elders of op andere tijden ontmoeten. Van verschillende wereldgedeelten zijn lieden te zamen gebragt, lieden van onderscheiden karakters, mannen van theorie en van praktijk, van de hoofdstad en uit de provinciën, alle tot onderling onderrigt en zelfvoldoening. Aanzienlijke wetenschappelijke werken zijn ondernomen en uitgevoerd geworden, en langs verschillende wegen is het genootschap werkzaam geweest tot voortzetting van deszelfs doel: de bevordering van de wetenschappen in de onderlinge mededeeling, vereeniging en werkdadigheid van mannen van wetenschap." Als voorbeeld van hetgeen door de navorschingen van het genootschap verkregen was, bragt de redenaar de watergetijden bij, wier zamenstel en schijnbaar ongeregelde verschijning tot een vasten regel gebragt waren, met bijna dezelfde naauwkeurigheid als de waargenomene gewone sterrekundige verschijnselen; de kennis van de wetten der watergetijden was tot zulk eene hoogte gekomen, dat men weldra in dezelve, even als in alle groote verschijnselen van het heelal, een naauwkeurig bewijs voor de wet van algemeene zwaartekracht zou vinden. Eene andere opmerking die de spreker moest in het midden brengen en wederleggen, was de meening van sommige lieden, dat de vorderingen in de wetenschappen, de menschen traag, zorgeloos en trotsch zouden maken; het ware kenmerk der wetenschap was, in tegendeel dat zij door arbeid en onderzoek steeds verder wilde dringen; de voorbeelden daarvan behoefde men niet ver te zoeken; de leer der algemeene zwaartekracht was sedert lang aangenomen; en had dezelve niet, in plaats dat men het daarbij liet berusten, met ijver naar nieuwe daadzaken, zooals bijv. die omtrent de watergetijden doen zoeken, welke nog niet ten volle met de theorie waren in overeenstemming gebragt? hetzelfde kon gezegd worden van de theorie der golving van het licht; hoe meer deze groote theorie tot zekerheid kwam, met des te grooteren ijver was men bemoeid, om alle schijnbare afwijkingen te onderzoeken. De jaarlijksche bijeenkomsten van het genootschap hadden dien wetenschappelijk onderzoeklievenden geest bij de discussien in de sectien bevorderd, waarom het wenschelijk te achten was, dat de geschrevene mededeelingen slechts kort waren, ten einde te meer ruimte aan de discussie te laten. Dat het wetenschappelijk onderhoud van mannen van uitnemend verstand en kennis, uitermate dienstig was tot uitbreiding der wetenschap, mogt voorts daaruit blijken, dat onder anderen de beoefenaars der geologie en van andere wetenschappen, herhaaldelijk betuigd hadden, dat zij in de week der bijeenkomst elkander beter verstaan hadden en het onderwerp onder een bepaalder en duidelijker oogpunt was gebragt, dan in jaren op eene andere wijs had kunnen geschieden. Eene andere reden welke de redenaar bijzonder deed ingenomen zijn met deze jaarlijksche bijeenkomsten was, dat het bij dezelve bij voortduring bleek, dat de beoefening der natuur en harer krachten steeds leidde tot de erkentenis van derzelver Schepper. » Gestadig, zeide de spreker, werd ons te binnen gebragt, dat wij de werken der natuur moesten beschouwen met eenen diepen eerbied voor Hem, die de Schepper der natuur is, en het is erkend geworden, dat de beoefening van de wetten der natuur dat eerbiedig opzien medebrengt tot Hem die onze Schepper en Heer is." Ten slotte bragt de heer Whewell hulde aan de welwillende ontvangst die het genootschap in de plaatsen ondervond tot deszelfs bijeenkomsten gekozen en gaf eindelijk het voorzitterschap aan den hertog van Northumberland over, die hetzelve met eene korte aanspraak aanvaardde. De algemeene tresorier gaf vervolgens een verslag van den finantielen staat des genootschaps, waarna de algemeene secretaris, de heer Murchison, een rapport voorlas, waarin hij een overzigt gaf van de gemaakte vorderingen en de verdere bedoelingen van het genootschap. Des dingsdags en woensdag, den 21. en 22sten, zijn de onderscheidene sectien werkzaam geweest. Donderdag den 23sten werd wederom eene vergadering van het algemeen comité gehouden, waarin uit de steden die daartoe het aanzoek gedaan hadden, de stad *Birmingham* tot de volgende bijeenkomst-plaats van het genootschap, in de maand Augustus van het volgend jaar, gekozen werd; ook werd in deze vergadering den nieuwen raad van bestuur benoemd. Des avonds had er eene vergadering van al de leden plaats, waarin de presidenten der afdeelingen verslag van derzelver werkzaamheden gaven. Bij deze gelegenheid werd de jonge Mangiamele in de vergadering gebragt en verscheidene moeijelijke vraagstukken door hem opgelost. De dag van vrijdag was bestemd voor de feestelijke opening van den spoorweg naar *Durham*. Een der belangrijkste voorwerpen voor de leden tot de mechanische afdeeling behoorende, was hier de *Victoria-brug*, welke over de rivier *Wear* leidt, een dubbel ijzer spoor heeft en waarvan de boog, bij eene lengte van 160 engelsche voeten, eene hoogte, van den grondslag tot aan het parapet, van 157 voeten heeft, dus nog hooger dan de vermaarde *Sunderland-brug*, en die alzoo voor de hoogste en langste brug van *Europa* kan gehouden worden. — In de zitting van het comité van Zaturdag den 25sten werden de hoogleeraren Bache van *Philadelphia* en Ehrenberg van *Berlijn*, onder het getal der corresponderende leden opgenomen, en werd ook opgave gedaan van de onderwerpen, welker onderzoek door het genootschap bijzonder aanbevolen werd. (Wij zullen hierop in een volgend nommer terugkomen.) Wat het minder wetenschappelijke dezer groote bijeenkomst van geleerden aangaat, de stad *New-Castle* had buitengewone middelen in 't werk gesteld om het geleerden-congres op eene uitstekende wijs te onthalen; de toegang tot allerhande wetenschappelijke en industriele etablissementen was voor de leden opengesteld. Op de markt waren verscheidene weken lang twee duizend arbeiders nacht en dag werkzaam geweest, om een lokaal in te rigten waar 2700 personen konden plaats nemen; in den avond van den 22sten werd in dit lokaal een prachtig feest gegeven. De groenmarkt, eene soort van oranjerie, was luisterrijk verlicht en met de zeldzaamste vreemde planten versierd; aan verdere vermakelijkheden, schouwburg en bals ontbrak het evenmin; alleen beklaagde men zich over de woekerzucht der ingezetenen, met betrekking tot den prijs hunner woningen, die echter door verstandige maatregelen was tegengegaan. In de manege was een open tafel ingerigt voor 800 personen. Het getal der reeds den 19den te *New-Castle* aangekomen leden bedroeg 1734, en dit getal is nog aangegroeid. In het algemeen wint het genootschap in leden; bij de sluiting van de bijeenkomst te *Bristol* waren er 1350, te *Liverpool* 1840, en thans te *New-Castle* 2350.

175ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

2DE KLASSE.

1ste Trekking.	3de Trekking.
N°. 9349 een prem. van 1000 gl.	N°. 624 een prijs van 1000 gl.
2de Trekking.	» 17751 » » » 1000 »
N°. 4344 een prijs van 1500 gl.	» 10060 » » » 1000 »
» 22388 » » » 1000 »	» 8373 » » » 20,000 »
» 3711 » » » 1000 »	» 13494 » » » 1000 »
» 12201 » » » 1000 »	» 13511 » » » 1000 »
	4de Trekking.
	N°. 1979 een prijs van 1000 gl.
	» 13196 » » » 2500 »

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (4 *september*) waren genoteerd: Ned. Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{13}{16}$; dito 5 pCt. $101\frac{5}{8}$; Kansb. *f* $24\frac{1}{4}$; Amort. Syndic. $4\frac{1}{2}$ pCt. $95\frac{5}{8}$; O. I. $90\frac{3}{8}$; Handelm. $168\frac{1}{4}$, $167\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; Ards. à 85 £ $18\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; Rusl. 1798 $105\frac{1}{2}$; Col. $14\frac{1}{2}$; Rijn-Spoorweg. $106\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$.

*** Heden overleed alhier mijne geliefde *DOCHTER*, Mejufvrouw MARIA JACOBA DEKKERS, Weduwe van den Heer CHRISTIAAN NIEVELSTEYN, aan eene slepende ziekte, in den jeugdigen ouderdom van 29 jaren.

BREDA, 1. September 1838.

SEBASTIAAN DEKKERS.

Aflossing van Gemeenteschulden.

Het Gemeentebestuur van *Steenbergen*, Provincie *Noord-Braband*, behoorlijk door de Heeren Gedeputeerde Staten dier Provincie tot het doen eener AFLOSSING van een aandeel in de gevestigde schuld der voorschrevene Gemeente, ten bedrage van *een duizend gulden*, gemagtigd zijnde, roept bij deze op, alle de Houders van Schuldbekentenissen, ten laste van dezelve, welke genegen mogten zijn hunne Obligatie tegen eene verminderde som bij voorkeur van anderen afgelost te zien, om vóór, of uiterlijk op den 20. September aanstaande, bij behoorlijk gesloten en gefrankeerde Brieven, aan het gemelde Gemeentebestuur die som te willen opgeven.

Zullende in geval deswege een algemeen stilzwijgen wordt bewaard, worden overgegaan tot eene onpartijdige uitloting eener Obligatie, groot *f* 1000, ten einde door het lot te doen beslissen aan welke der bestaande Obligatien de Aflossing tot het volle bedrag ten deel zal vallen.

Het Gemeentebestuur van *Steenbergen*,
L. LAANE Az., Vt. L. B.
Ter ordonnantie van hetzelve,
De Secretaris,
ARRACHART.

STEENBERGEN, 29. Augustus 1838.



Op Dingsdag den 11. September 1838, des voormiddags ten 9 ure, zal door T. VAN AKEN, Griffier bij het Vredegeregt te *Zevenbergen*, op de Bouwhoeve bewoond door M. VERBATEN, in den *Nassaupolder*, onder *Klundert*, op dag worden Verkocht:

5 MERRIE-PAARDEN en een RUIN-PAARD, bruin van haar en van differenten ouderdom, 2 tweejarige MERRIE-PAARDEN, 4 bruine VEULENS, 6 MELKKOEIJEN, 10 tweejarige VAARZEN en OSSEN, 7 MELKKALVEREN en 2 VARKENS; en voorts BOUW- en MELKGEREEDSCHAPPEN.

POSTWAGEN-DIENSTEN, DE NEDERLANDER.

De Ondergeteekenden, Ondernemers der POSTWAGEN-DIENSTEN, *DE NEDERLANDER*, van *Breda* op *Amsterdam* over *Utrecht* en *vice versa*, verwittigen bij deze het reizend Publiek, dat, ten gevolge van den Verkoop van het *Hôtel des Pays-Bas* alhier, hun Kantoor verplaatst is naar het *Hôtel de Stad Diest*, bij C. J. KUYPERS, op den Haagdijk alhier, van waar hunne Wagens, te beginnen met den 15. dezer, alzoo dagelijks zullen afrijden en aankomen.

BREDA, 1. September 1838.

J. VAN BEUSEKOM EN COMP.

*** Bij N. VAN DER MONDE, boekhandelaar te *Utrecht*, is weder van de Pers en is algemeen verzonden:

HET NEDERLANDSCH LANCET, *Tijdschrift aan de practische Chirurgie en Oogheelkunde gewijd*, door A. G. VAN ONSENOORT, *Med. en Chir. Dr.* etc. onder medewerking van verschillende kunstgenooten in gr. 8vo, 1ste *Aflevering*, voorzien van het Portret van den Hoogleeraar P. CAMPER en eene gekleurde Plaat.

De Inteekening, waarmede *Z. K. H. Prins* FREDERIK *der Nederlanden* dit Tijdschrift wel heeft gelieven te vereeren, blijft nog opengesteld tot de verschijning van N°. 2, voor den zeer matigen prijs van *f* 4,20 in het Jaar. Na dien tijd zal hetzelve tot *f* 5,50 verhoogd worden. 12 Afleveringen vormen een Deel in gr. 8vo.

Prospectussen zijn gratis te bekomen en de 1ste Aflevering is alom te bezigtigen.

*** Bij BROESE & COMP, te *Breda*, zijn de volgende WERKEN over verschillende Wetenschappen verkrijgbaar:

Massée, le Parfait Notaire, ou l'Ancien Notaire, 3 vol. *f* 11,00.
Masson, (Michel) Nouveaux Contes, 2 vol. *f* 2,20.
——— la Lampe de fer de Daniel le Lapidaire, 2 vol. Bruxelles, 1835. *f* 2,20.
Mathématiques, (Cours de) rédigé en 1813, pour l'usage des écoles militaires; par MM. Allaize, Billy, etc. Paris, 1832. *f* 3,20.
Mathématiques usuelles et amusantes, (Manuel d'application) par F. Richard. Paris. *f* 1,50.
Mécanique, (Manuel de) ou exposition élémentaire des lois de l'équilibre et du mouvement des corps solides, par M. Terquem. *f* 1,75.
Médecine (Manuel de) et de Chirurgie domestiques, par J. Morin. Paris, 1833. *f* 1,75.
Médecine Pittoresque, 3 vol. *f* 12,00.
Merle d'Aubigne, Histoire de la Reformation du 16me siècle, 2 vol. Paris, 1837. *f* 8,00.
Merlin, (Mme la Cesse) Mémoires. Souvenirs d'une Créole, publiés par elle-même, 3 vol. Paris. *f* [illegible]
Ménuisier en meubles et en [illegible], (Manuel du) suivi de l'art de l'Ébéniste, par M. Norban, 2 vol. Paris, 1838. *f* 3,00.
Méry, le Bonnet vert. *f* 0,75
Mesnard, (Ernest) le Champ des Martyrs, 2 vol. 1837.
Métaux, (Manuel complet du travail des) traduit de l'Anglais du Dr. Lardner, 2 vol. Paris, 1835. *f* 3,00.
Michelet, Principes de la philosophie de l'histoire, traduits de la scienza nuova de J. B. Vigo, 2 vol. Bruxelles, 1835. *f* 3,00.
Migout et Bergery, Essai sur la théorie des affûts et des voitures d'artillerie, 1836. *f* 2,70.
Minéralogie, (Manuel de) par MM. D*** et Julia de Fontenelle. Paris, 1831. *f* 1,25.
Molepyere et Jourdain, Traité des Sociétés Commerciales. *f* [illegible]
Mollot, Bourses de Commerce, Agens de change [illegible]
Monge, (G.) Traité élémentaire de Statique, à l'usage des écoles de la marine, 7me édition. Paris, 1834. *f* [illegible]
Monneuse, (Mme) Régina, 2 vol. *f* 3,00.
Montry, (M. A. de) Grammaire mnémonique. Paris, 1836. *f* [illegible]
Morgan, (Lady) le Livre des Boudoirs, 2 vol. 1829. *f* [illegible]
Mosaïque, (la) ou le livre de tout le monde, 8 vol. *f* [illegible]
Moussier, (P. N.) Manuel des fonctionnaires militaires et civils. Paris, 1808. *f*
Musique (Manuel de) Vocale et Instrumentale, par A. E. Choron et Adrien de Lafage. Paris, 1836. 2 tomes.
Musset, (Paul) Lauzun, 2 vol. *f* 2,70.
Niemeyer, (D. Aug. Herm.) Originalstellen griechischer und römischer Classiker über die Theorie der Erziehung und des Unterrichts. Halle, 1813.
Nodier, (Charles) le dernier chapitre de mon roman.
——— Ines de las Sierras.
Nord-Hollande, (Notes sur le) Juin 1822, par un voyageur suisse. Bruxelles, 1827. *f* 0,60.
Nothomb, Essai historique et politique de la révolution Belge, 3me édition. Bruxelles, 1834. *f* 3,60.
Nugent, Dictionnaire de Poche, français-anglais, anglais-français. Bruxelles, 1837. *f* 2,70.
Nuits (les) de Berlin, par l'auteur des Souvenirs de la marquise de Créquy, 2 vol. *f* 3,00.

Okounef, Examen raisonné des propriétés des trois armes. Paris, 1832. *f* 3,80.
Omnibus, (les) du Langage, ou petit dictionnaire des locutions vicieuses et des mots mal employés ou dénaturés. Bruxelles, 1835 *f* 0,60.
Ordonnance du Roi sur le service des armées en campagne du 3 mai 1832. *f* 1,10.
Ornithologie, (Manuel d') ou description des genres et des principales espèces d'oiseaux, 2 vol. Paris, 1828. *f* [illegible]
Orthographiste, (Manuel de l') ou Cours théorique et pratique d'Orthographie, par Mr. Frémery. Paris, [illegible] *f* [illegible]
Papetier, (Manuel complet du marchand) et du Régleur, par MM. Julia de Fontenelle & P. Poisson. Paris, 1828. *f* 1,[illegible]
Pardessus, Traité des Servitudes. *f* 3,60.
——— Cours de droit commercial, 3 vol. *f* 11,50.
Payen, la Chimie, enseignée en 26 leçons. Brux. 1825. *f* 2,70.
Péchart et Cordon, Formulaire général, ou modèles d'actes. *f* 3,50.
Peintre et du Sculpteur, (Manuel du) par Mr. L. C. Arsenne, avec une notice par Ferdinand Denis. Paris, 1833. 2 vol. *f* 3,00.
Pellico, (Silvio) dei Doveri. *f* 1,00
Persil, Questions sur les Priviléges et Hypothèques. *f* 3,80.
Pharmacie populaire, [illegible] Fontenelle. Paris, 1830, 2 vol. *f* [illegible]
Physiologie végétale, (Manuel de) de physique et de [illegible] gie appliquée à la culture par M. Boitard. Paris, [illegible]
Physique, (Manuel de) ou élémens abrégés de cette science, par C. Bailly. Paris, 1834. *f* 1,30.
Piobert, (G.) Traité d'Artillerie théorique et pratique. Metz, 1836. *f* 3,80.

Door Bovengemelden is op den 1sten Augustus 1838 ter Vertaling in het Nederduitsch aan het Edel Achtbaar Bestuur hunner woonplaats vertoond:

Geschichte des Feldzugs von 1815 in den Niederlanden und Frankreich, als Beitrag zur Kriegsgeschichte der neuern Kriege. Mit illuminirten Plänen, 2 Theile. Berlin, 1838.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.